

MMỌN̄-UKWỌ

Genesis 6:14-22; 7:1-24; 8:1-22

ỌYỌHỌ UKPEP-ŃKPỌ 6

Eke Ikọ Owo

IKỌ IBUOT: “Oto mbuotidem Noah, sia Abasi ọnọde enye ntọt abaña se enyin mikwe kaña, ke uteñe Abasi, ọkọñ ubom ndida nnyaña ufọk esie; ndien ke erinam emi enye obiom ererimbot ikpe, onyuñ akabare edi andinyene edinen ido eke asañade ye mbuotidem” (Mme Hebrew 11:7).

I Usuñ Emi Abasi Akadade Anyaña Noah Ye Ufọk Esie

- 1 Ema enọ Noah uyo ndikọñ ubom, Genesis 6:14
- 2 Ema enọ mme idomo ubom, Genesis 6:15, 16
- 3 Eñwọñ ndida mmọñ ukwọ nsobo ofuri obukidem ke isọñ ye ke idak enyọñ, Genesis 6:17
- 4 Abasi anam ediomu ye Noah, Genesis 6:18-21
- 5 Noah anam uyo Abasi, Genesis 6:22; Mme Hebrew 11:7

II Ebọp Ubom Ekure, Mmọñ-Ukwọ Odu Ke Isọñ

- 1 Enọ ikot mfọn, etc, “eka,” Genesis 7:1; Numbers 10:29
- 2 Enọ uyo ete eduk ke ubom, Genesis 7:2, 3, 5-9, 13-15
- 3 Ini mfọn okure ndien eberi usuñ, Genesis 7:4, 16; Eriyarare 3:7; Matthew 25:10
- 4 Esobo ofuri obukidem ke isọñ, Genesis 7:10-12, 19-22; Job 22:15-17
- 5 Noah ọbọhọ, ọfịrọ ke enyọñ mmọñ, Genesis 7:17, 18, 23, 24; Isaiah 43:2

III Abasi Ọñwọñ Ndinam Uwem Aka Iso

- 1 Mmọñ-ukwọ ọsuhọre ndien ubom abak ke obot Ararat, Genesis 8:1-5
- 2 Noah ọdọñ utere ye ibiom eka, Genesis 8:6-12
- 3 Isọñ asat, edi Noah ebet uyo Abasi mbemiso enye ọwọrọ ke ubom, Genesis 8:13-19; Psalm 25:5; 37:34; Isaiah 49:23
- 4 Noah atuk ibuo ọnọ Abasi, Abasi oñyuñ ọñwọñ ndinam uwem, Genesis 8:20-22

IV Mme Usen Noah, Mbiet Akpatre Usen

- 1 Idiok-ńkpọ etọt eti-eti ke isọñ, Matthew 24:37, 12
- 2 Ukwọ edi mbiet akwa ukut, Matthew 24:38, 39
- 3 Ubom edi mbiet erinyaña emi odude ke Christ, Matthew 24:37, 38; Mme Hebrew 11:7
- 4 Noah ye ufọk esie edi mbiet Ẹwan-ndọ Christ, Genesis 7:1; Matthew 24:40-42; Isaiah 26:20.

SE EKPEPDE EBAÑA

Ubọhọ Edinen Owo

Ke ifiok edinam Abasi, usuñ esidu kpukpru ini ọnọ mmọ emi eyomde ndibọhọ nsobo hell. Ke ini Abasi akayararede ọnọ Abraham ete ke Imọ imọñ isobo Sodom ye Gomorrah, Abraham ọkọdọhọ ete, “Nsa fo O! . . . ndiwot mmọ eke enende ye mmọ eke minenke. . . Nte Ebierike ofuri ererimbot idinamke se inende?” (Genesis 18:25). Jehovah ọyọhọ ye mbọm, onyuñ oyom ndiwut ofuri owo mbọm, edi Enye edi edinen ńko, ndien mme owo ikpanaha ebiet edinen ido Abasi enyuñ ekokoi esin mbọm emi Enye owutde.

Mbiara Ke Uduot Owo

Okosop didie ke ema ekebot ererimbot ema, owo akabiat ison oto ke idiok-nkpọ kpa ediye ison emi Abasi okonode owo nte ebiet idun! Mme owo ema ekabare ebiara, oro ekesin Abasi ekebiere ndisobo mmọ oro mikonyimeke ndikabare esit ke iso ison. Edi ke otu kpukpru mme andidu uwem, edinen owo kiet ama odu. Kpukpru ini Abasi esinyenyene nsuhọ, kpa ibat-ibat owo emi emade Enye, emi enyūn edude edisana uwem.

Ke Uteñe Abasi

“Oto mbuotidem Noah, sia Abasi onode enye ntot abana se enyin mikwe kana, ke uteñe Abasi, okon ubom ndida nnyaña ufok esie; ndien ke erinam emi enye obiom ererimbot ikpe, onyūn akabare edi andinyene edinen ido eke asanade ye mbuotidem” (Mme Hebrew 11:7).

Eketie esen-esen didie ke ini Obon etiñde onọ Noah ete ke ukwo eyedu! Akananam oruk ukwo oro iduhe. Ke nditim ntiñ, iduhe ebiet emi ewetde ndiwut ete ke edim ama ededep ke ison tutu osim ini oro. “Ekem ntuhube oto ke ison odok, ekebit ofuri iso obot” (Genesis 2:6).

“Noah enen onyūn ofon ama ke eyo esie, Noah asana ye Abasi.” Se ndibe nkpọ do, Noah akasana ye Abasi onyūn onim ke akpanikọ se Abasi eketiñde onọ enye. Kpa nte Enoch eyo eset, Noah ekesinyene ebuana ye Abasi kpukpru ini. Enye akasana “ye’ Abasi nte owo asanade ye ufan ke unyime-esit ye idaresit.

“Ke uteñe Abasi,” Noah ama obop ubom ndida nnyaña ufok esie. Ndusuk owo ke eyo emi esana ke ndik ke mmọ ekutde nte mme ntiñ-nnim-ikọ abana mme akpatre usen esude. Mmọ ke efeñe etiene Jesus man enyene ubohọ. Mmọ eyom ebiet udibe man ebhọ oyobio eke edidide. Mmọ eyom ndikop nte Obon odohode ete: “Ikot mi, mbufo eka ekeduk ke mme ubet mbufo, enyūn eberi itim mbufo ebaha idem mbufo: edibe ini esisit ntem, tutu ikpahesit ebe” (Isaiah 26:20).

Udomo Ubom

Abasi ama onọ Noah nnen-nnen udomo emi enye ekenyenede ndida nkon ubom. Ndusuk ini Abasi ama onọ enye mme item oyohọ-oyohọ abana nte edinamde ofuri utom, edi Nwed Abasi itinke kpukpru inọ nnyin. Mme andiyik Abasi edohọ ete ke ubom oro ama ekpri akaha nte okpodonode ofuri unam oro ye mme nkpọ udia emi ekedade eduk ke esit, edi mme nta ifiok ke ibat ye ke nduñre edohọ ete ke ufañ ama odu onọ mme owo oro, mme unam oro, ye udia emi ekpekemde mmọ ndidia ke isua kiet. Etiñ ete ke akpada ikpọ ubom-ison mbiomo emi eneñerede ke udim, emi okponiñde nkpọ nte itiat duopeta ye ubak ndibiom kpukpru se ikodude ke ubom oro. Ke abana nsñidem ye odudu ye edisana suñ-suñ, udomo ubom oro ama ofon ama.

Emi edi mme ikọ eke esionode ke nwed usuan-etop kiet ke obio Copenhagen, ke oyohọ ofiñ itiaita ke usen ofiñ 31, ke isua 1904. Andiwet ekekere Ete Vogt, oworo-etop andibop ye andidiñ ukwak-utom (engineer) ye anditibi nkpọ nnam.

“Ke ediwak isua, ami mmada ini ndikpep nkpọ mbaña uwat ke mmọñ. Nte nsuk nkade iso ke ukpep-nkpọ emi, emi akakan nkpọ ekedide ndidiñ idaha udomo ubom emi ofonde akan, esit mi okowonore aka ke se ewetde ke Nwed Abasi, ke Genesis 6:15, ebiet emi ewetde ebaña udomo ubom Noah.

“Nworo-nda nkpọ ke abana mme udomo oro edi, ke mme tosin isua ema ekebe ke usọ ubop ubom, edi se enyimedede ete ke udomo ubom Noah edi enye emi enende ndida mbop akwa ubom nsuñikañ.

“Ke ekikere mi, odot ndida ubom oro nte enye emi ofonde akan kpukpru. Nkemeke ndifiok nte owo ke ata eyo eset oro ekekemede ndinyene oruk akwa ifiok oro ndibop ubom nnyūn nnam enye ofon ntre. Ami mmosonọ nnim nte edieke ekponode andikpon nkan ke otu mme andibop ye andidiñ ukwak utom (engineer) emi edude uwem idahemi, oruk utom ntre, ndibop ubom eke okponde onyūn osñde idem ntre, emi onyūn ekemede ndina suñ ntre ke enyōñ inyañ, emi enyūn ebopde ke mmem-mmem usuñ nte Ubom oro, owo oro ikpekemeke ndinam eke ofonde akan oro.”

Ntak ana inwañ-inwañ: Abasi ekedi Ada-usuñ, man ebop, ndien owo inyūn ikemeke ndinam se Abasi ama akananam ofon akan.

Okoñ Akan Mme Enyōñ Obot

Ke usen aba, mmọñ ama otọ ofuk ison tutu “osohi kpukpru se idude uwem ke iso ison efep. . . Noah osuhọ ikpon, ye mmọ emi edude ye enye ke ubom.” Ekut mme ikpok ye okpọ iyak ke enyōñ ata ikpọ obot.

Ena ekut okpo ena-ikot emi esiduñde ke America nte obuhode ke ison ke Ireland. Ke England, ena ekut enin emi esiduñde ke Asia ye Africa. Ke Germany, ena ekut ofiom emi esiduñde ke inyañ Nile. Edi mmofn-ukwo emi okofukde ofuri iso ison anam mme nsuhok okpo unam emi edu ke mme itie emi mikpokoduhe.

Mmofn Otono Ndisuhore

Ke mmofn ama okotono ndisuhore ubom ama edibehe ke enyofn Obot Ararat, emi odude ke Armenia. Ke ofion iba ye usen duopeta ena ekebe, ena ekut enyofn ikpo obot oro.

Noah ama owut oyohok mfri ime owo Abasi, emi otode ntotonon ima ye mbuotidem ke Abasi. Enye ekebet usen aba, ndien osio utere odon man anam efiok mme ison edi se owo ekpeduñde ke esit. Sia utere edide inuen emi esitade okpo, enye ama okut se adiake kpa mme okpo emi ekofiorode ke enyofn mmofn, ndien ke ini ke ini enye efe okosoro ke enyofn ubom oduok odudu.

Ekem Noah osio ibiom odon. Ibiom emi edide ifure-ifure inuen, esima ndisorok ke ebiet eke asanade onyofn asatde, ntre sia mikwe "otok eke enye osoride ikpat ukot esiemok," enye akafiak onyofn ubom ndien Noah omum enye esin ke esit. Ke usen itiba ena ekebe, Noah okotonon ntak osio ibiom odon. Ibiom ama onyofn edi ye ikon olive emi enye okibide, ke inua esie.

Ikon olive emi ekedi idionon emi owutde ete ke emem ototonon ntak odu ke ufot Abasi ye ererimbot; tutu osim mfin emi esida nduse ibiom ye nkok olive ke inua esie, nte idionon emem.

Ndibet Ke Ime

Nko, ke usen itiba efen ena ekebe, Noah ama osio ibiom odon. Sia ibiom okutde mme ebiet eke esanade enyofn esatde ndiduok odudu do, ye mme ikon eke enye adiake, ikafiakke aba inyofn ke ubom. Noah osuk ebet, ifeheke ibem Abasi iso, edi ebet man Abasi eberede uson onok enye ndiworo ke ubom. Ke ofion kiet ena ekebe tonon nte ibiom okoworo ke ubom ndien mifiakke aba, Noah osio okom ubom efep ndien okut ete ke ison ama asat. Edi Noah osuk ebebet uyo Abasi; ke nkpok nte ofion iba efen ena ekebe, "Abasi odohok Noah ete, Woro ke ubom."

Noah "asana ye Abasi." Mmofn emi etimde ekpere Abasi ekan ke uwem mmofn enyene ndibet uyo Abasi kpukpru ini; ke ini mmofn eken, emi ebuotde idem ke "ifiook owo," ebete eka iso ndien ekut ete mme imok isana ikpon.

Edikpono Abasi

Ke ndo-ndo oro Noah okoro ke ubom, Enye okobok itie uwa onok Jehovah. Abasi ena enem esit ke uwa esie, emi okowutde erikut ndudue eke owo eduade, ufen eke owo obode nte odotde, ye udon owo ndinyene usio-isop eke mitoho ke ukeme idemesie. Obon Jehovah "okop edinem utebe oro." Emi anam anwana ete ke uwa Noah akanyan ubok owut uwa Christ ke ini Enye akawade Idem Esie ke kros ke Calvary ke ibuot mme idiok-nkpok ererimbot. Etiñ ntem ebana eriwa Christ ke Nwed Mbon Ephesus 5:2.

"Christ nko akamade mbufo okonyofn ayakde Idem Esie onok ke ibuot nnyin, nte enok ye uwa emi edade esok Abasi, emi osiode ufik eke enemde."

Mbom

Akam ye nkok-uyo owo kiet ena anam Abasi ayarade owut akwa mbom ke esit Esie, emi Enye enyenede onok kpukpru owo kpa mbom emi anwanade onyofn ayamade ofuk ekim ndioi udon eke edude ke idem, oto nda-mmana uduot idiok-nkpok. Ididaha aba mmofn-ukwo isobo ererimbot, edi akpan ntot odu ke mme ikok emi "Adana ofuri ini eke ison ododu."

Sia Abasi ofiokde nte esit owo akwanade, Enye ena ofiok ete ke owo idimaha ndikut mbom Esie. Ini ke edi emi ererimbot editonode ntak oyohok ye afai, nte ekedide ke mme usen emi ekebemde ukwo iso (Luke 17:26, 27). Enyene ndisobo ererimbot emi, kpa nte nnyin ikotde ke 2 Peter, oyohok ibuot ita, ini enye emi edidi ke ikana.

Enyofn Ita

Ubom Noah edi mbiet erinyaña ukpon. Jesus edi ubom nnyin mfin. Ekedon Noah ete obok ubom eke enyenede enyofn ita. Mmofn edi mbiet mme enok ita emi nnyin ibode ke Eti-mbuk emi, oro edi utebe-ikpe, edinam-asana ye uduok mmofn Edisana Spirit.

Unana Edikop

Ke adañemi Noah anamde utom ke ubom enye ama ọkwọrọ ọnọ mme owo ete ekabare esit. Edi mmọ ikonyimeke ndikabare esit. Jesus ke esede Jerusalem usen kiet, ọkọdọhọ ete: “O Jerusalem, Jerusalem, emi owotde mme prophet, onyuñ ọtọñdọde mmọ eke edọñde etiene fi ke itiat. Adaña ediwak ini didie ke ñkoyom ndibon nditọ fo ọtọ kiet, kpa nte unen obonde nditọ esie ke idak mba esie, ndien mbufo ikonyimeke!” (Matthew 23:37).

Jesus akada mme usen emi ekperede eridi Esie ndida Ñwan-ndọ Esie, odomo ye mme usen Noah. Ke ukperedem ini emi Edisana Spirit edepde nte edim, emi ebede isua aba, Spirit ke etetiñ oto ke mmọ emi Abasi eyetde aran, ete, “Jesus ke edi iwiwa.” Adaña nte Ebe-ndọ ebigide ndidi, ediwak owo ke eyet idap, ke enyuñ ede. Ererimbot ke aka iso enam idiok-ñkpọ enyuñ edu ke ekim. Usen kiet mme owo eyedemere ekut ke akpanikọ ete ke etañ mmọ eken edok ekpọñ mmimọ ke edem. Jesus emedi onyuñ eberi usuñ ubom esin mmọ oro ekebeñede idem. Mmọ oro ikpọñ-ikpọñ emi ekedude ke esit ubom ekebọhọ mmọñ-ukwọ. Edi mmọ oro ikpọñ-ikpọñ emi ema ekeyet ọfọñidem mmọ enam afia ke Iyip-Eyen-erọñ, enyuñ enyenede aran ke ekpeme mmọ, ke editań edok man ekesobo ye Ebe-ndọ ke ini Enye edidide.

Noah Ye Ufọk Esie, Mbiet Ñwan-ndọ Christ

Noah ama ọfọn ama ke eyo esie. Ñwan-ndọ Christ enyene ndidi ñwan emi asanade onyuñ ananade ndo. Etiñ enọ nnyin ke Psalm 45:13 ete ke adiaha edidem edi ubọñ-ubọñ ke esit. Ndien ke Eriyarare 19:7, 8; “Eyak nnyin idara inyuñ idat esit, inyuñ inọ Enye ubọñ; koro ekem ini ndọ Eyenerọñ, Ñwan Esie otim idem ebeñe Enye; Enyuñ enọ enye ndisine ediye linen eke asanade onyuñ esemde; koro ediye linen oro edi edinen ido nti ikọt Abasi.”

Kpa nte Abasi okokotde Noah ye ufọk esie ete eduk ke ubom, ntre usen kiet, imonim ke akpanikọ ite idibighike, nti ikọt Abasi eyekop uyo obukpọñ ye nte Ọbọñ okotde mmọ ete edok edi. Ndien do ke eyemen mmọ edok ekpọñ akwa ukut eke edisimde isọñ emi, ukem nte ekemende mmọ oro ekedude ke ubom edok ekpọñ mbufut mmọñ-ukwọ. Jesus ọkọdọhọ ete: “Koro nte mme usen Noah ekedide, kpasuk ntre ke eridi Eyen owo eyenyuñ edi. Koro nte mmọ ediade enyuñ eñwọñde ñkpọ, edode ndọ enyuñ edade owo enọ ndọ ke mme usen eke ekebemde ukwọ iso, tutu osim usen emi Noah odukde ke ubom, minyuñ ifiokke tutu ukwọ edi edimen mmọ kpukpru efep; kpasuk ntre ke eridi Eyen Owo eyedi” (Matthew 24:37-39).

Ikot

Abasi ọkọdọhọ Noah ete, “Afo ye ofuri ufọk fo eka ekeduk ke ubom oro.” Nso oruk utibe ikot! “Ọfọfọn ọnọ mmọ emi ekekotde edi udia ndọ Eyen-erọñ” (Eriyarare 19:9). Ikot efen iduhe eke okponde akan ndikot owo ete edi Udia-ndọ Eyen-erọñ. Ikot emi asuana oduk ofuri ererimbot. Ikot emi enyene fi. Nyime enye idahemi. Jesus ọkọdọhọ ete, “Enam kpukpru ñkpọ ema: edi.” Usuñ ke osuk ana iñwañ! Edi! Mbemiso ekubi akpatre ikpa Ñwed emi akande kpukpru ñwed, enye ọtọñọ ntak ọnọ ikot: “Spirit ye ñwan-ndọ edọhọ ete, Di. Owo eke onyuñ okopde, yak enye ọdọhọ ete, Di. Owo eke itọñ asatde, yak enye edi. Owo eke amade, yak edi edibọ mmọñ uwem ke ikpikpu” (Eriyarare 22:17).

MME MBUME

- 1 Nso ikedi uniọñ ubom, ye utuñọ ubom Noah ke udomo ikpat?
- 2 Didie ke idaha idomo ubom oro ebiet eke mme ubom nsuñikañ eyo emi?
- 3 Enyọñ ifań ekedu ke ubom oro? Nso ukpep-ñkpọ spirit ke nnyin isio mi ida?
- 4 Mme usuñ-ofum (window) ye enyin-usuñ ifań ekedu ke ubom oro?
- 5 Ekenam didie enọ Noah ye mme unam udia?
- 6 Nso idi ntak emi ekenyañade Noah esio ke mmọñ-ukwọ?
- 7 Owo ifań ekedu uwem ke ini ukwọ?
- 8 Mmọñ-ukwọ ekebigi adaña didie ke isọñ?
- 9 Uwa emi Noah akawade akanyan ubok owut nso?